

Protokoll fört vid det sextionionde sammanträdet med styrelsen för Stiftelsen för Strategisk Forskning den 6 – 7 april 2005

Mötet genomfördes på Bergendals kursgård, Sollentuna. Före det formella sammanträdet genomförde styrelsen en informell diskussion om stiftelsens framtida strategi.

Deltagande ledamöter

Lena Hjelm-Wallén, ordförande
Per Andersson
Lars Björck
Göran Johnsson, t o m § 9
Håkan Lane, fr o m § 5

Carola Lemne, § 4 - § 8 samt § 11
Karin Markides
Birgit Norinder, fr o m § 5
Eva Olsson
Tuula Teeri
Jan Uddenfeldt, t o m § 8

Anmält förhinder

Ulla Grönlund
Lennart Låftman

Deltagare från kansliet

Staffan Normark, VD, ej § 11
Björn Brandt, vice VD, sekreterare
Anders Sjölund, planeringschef
Joakim Amorim
Karl-Olov Fentorp
Inger Florin

Kerstin Hagwall
Ingvar Isfeldt
Olof Lindgren
Birgitta Lundin
Lena-Kajsa Sidén
Henryk Wos

Adjungeringar

§ 6 Anita Nilsson, Jan-Erik Söderhielm
§ 9 Olof Sjöström

§ 1 Fastställande av dagordning

Den utsända dagordningen godkändes. Stiftelsens nye handläggare Joakim Amorim hälsades välkommen.

§ 2 Val av justerare, föregående mötes protokoll, ev jäv

Eva Olsson utsågs att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

Protokoll från styrelsens 68:e sammanträde hade sänts ut inför sammanträdet. Protokollet lades efter en mindre ändring i § 2 med godkännande till handlingarna.

Styrelsen fattade den 23 april 2004 beslut om utlysning av medel för strategiska forskningscentra inom en ram av 600 milj kr samt uppdrog åt verkställande direktören att genomföra utlysningen. En särskild beredningskommitté med tre underpaneler har ansvarat för beredningen av de ansökningar som inkom i september 2004. Verkställande direktören har anmält till beredningskommittén och till ordföranden att han har jäv i förhållande till två ansökningar inom programmet. Han har därför inte deltagit i eller närvarat vid bedömning och rangordning av ansökningarna inom programmet, vilket också framgår av kommitténs protokoll. Ledamöterna Eva Olsson och Tuula Teeri har anmält att de är huvudsökande i två av de ingivna ansökningarna.

De ansökningar för vilka den verkställande direktören och Teeri har jäv kvarstår bland de 53 ansökningar som genom beslut av beredningskommittén i februari 2005 inbjudits inge fullständiga ansökningar. Styrelsen noterar deras jäv beträffande individuella ansökningar.

§ 3 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation

En förteckning över beslut fattade med stöd av delegation hade bifogats kallelsen (bilaga 1).

§ 4 Strategisk planering

Styrelsen diskuterade stiftelsens framtida strategi under följande teman: stiftelsens roll i förhållande till andra aktörer, ekonomiska ramar, inriktning och prioritering av områden samt insatsformer (verktyg). Per Andersson, ordförande i stiftelsens strategigrupp redovisade gruppens hittillsvarande diskussioner. Gruppen avser att återkomma till styrelsens junimöte med ett utkastdokument baserat på styrelsens diskussioner, underlag från kollegiemötet den 11 april samt gruppens eget arbete.

Strategiarbetet bör bedrivas både med ett långsiktigt och ett kortsiktigt perspektiv, där det senare inriktas mot åtgärder som utgående från samhällssituation, resursläge och behov motiverar snabba åtgärder.

Styrelsen *beslöt*

att uppdra åt strategigruppen att till junimötet återkomma med ett utkast till strategidokument, samt ett förslag till tidsbegränsade insatser som kan genomföras med kort förberedelsestid.

§ 5 Utökad ram för programmet strategiska forskningscentra

Stiftelsen gör tillsammans med andra forskningsfinansiärer en insats för starka forskningsmiljöer under 2005. Ett program för strategiska forskningscentra med en total budget på 600 milj kr utannonserades i april 2004. 230 ansökningar inkom och enligt gällande planering kan cirka 15 femåriga centra finansieras inom en ram av 6 - 12 milj kr/år och centrum.

Vid styrelsens möte den 7 februari 2005 diskuterade styrelsen verkställande direktörens förslag om utökning av ramen för programmet med högst 400 milj kr, vilket skulle möjliggöra en utökning av antalet centra som slutligt beviljas anslag. Styrelsen beslöt att återremittera förslaget till verkställande direktören för ytterligare beredning inför ett senare beslut.

Verkställande direktören har i en promemoria som bifogades kallelsen analyserat möjligheterna till utökad ram och konsekvenserna därav och föreslår att ramen utökas från 600 milj kr till 800 milj kr.

Styrelsen diskuterade utsänd PM och bedömde att ett slutligt förslag bör ingå som en komponent i det strategidokument som skall utarbetas av stiftelsens strategigrupp i enlighet med beslutet under föregående punkt. Delförslaget bör utgöra en tidsbegränsad samlad insats av olika åtgärder som kan genomföras redan 2006. För sådana åtgärder bör disponeras högst 600 milj kr, varav högst 200 milj kr avser den nämnda utökningen av ramen för strategiska forskningscentra.

Styrelsen *beslöt*

att återremittera förslaget till strategigruppen och verkställande direktören för fortsatt beredning för att utarbeta en samlad insats av olika åtgärder i enlighet med den förda diskussionen.

§ 6 Stiftelsens årsredovisning 2004

Stiftelsen skall i enlighet med stiftelselagen och stiftelsens stadga upprätta årsredovisning. Denna skall enligt stadgan (§ 13) bestå av resultaträkning och balansräkning samt en förvaltningsberättelse, som

förutom sedvanliga uppgifter skall innehålla uppgifter om hur stiftelsens ändamål tillgodosetts under räkenskapsåret.

Revisorsgruppen bestående av auktoriserade revisorn Jan-Erik Söderhielm, Ernst & Young, auktoriserade revisorn Anita Nilsson, Riksrevisionen, f d riksmarskalk Gunnar Brodin och lagman Anders Jacobaeus har granskat stiftelsens förvaltning och årsredovisning. Jan-Erik Söderhielm och Anita Nilsson presenterade revisionsberättelsen och noterade särskilt att den interna kontrollen är god samt att styrelsen och verkställande direktören inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet. I förvaltningsrevisionen uppmärksammades behovet av att regelmässigt uppdatera jävspolicyn samt att en upphandlingspolicy bör fastställas.

Styrelsen diskuterade årsredovisningen och enades om att föreslå vissa redaktionella förändringar av textavsnitten samt en tydligare redovisning av aktuell organisation och årets utbetalningar. Dessa bör genomföras fr o m nästa års årsredovisning.

Ordföranden framförde styrelsens tack till revisorerna.

Styrelsen *beslöt*

att fastställa årsredovisningen och lägga den till handlingarna.

§ 7 Utlysning i tillämpad matematik

Stiftelsens styrelse beslöt 2001 att genomföra en utlysning av sammanlagt 80 milj kr för ett sexårigt tvärvetenskapligt forskningssamarbete inom tillämpad matematik. I en första fas anvisades medel för åtta treåriga ramprogram. Vid inrättandet 2002 reserverades 12,8 milj kr för en fortsättning av de bästa ramprogrammen.

Verkställande direktören föreslår att stiftelsen ger möjlighet till förlängning av de bästa ramprogrammen under en 3-årsperiod och för detta anvisar ytterligare 7,2 miljoner kronor utöver den tidigare fastställda ramen, för en total utlysningsvolym om 20 milj kr. Härtill föreslås högst 3 milj kr till den nationella forskarskolan NGSSC med VR som värd. Han föreslår också, att en programkommitté tillsätts efter samma modell som inom området informationsteknik med inriktning mot nyttiggörande av forskningsresultaten, och att styrelsen för denna verksamhet anvisar 2 miljoner kronor.

Styrelsen diskuterade förslaget. Beträffande fortsättningen av NGSSC bör ett fortsatt stöd om högst 3 milj kr kunna utgå med förbehåll för medfinansiering och fortsatt stöd från VR. Kraven på strategisk relevans bör ytterligare förtydligas i utlysningen och i beredningen av ansökningarna.

Styrelsen *beslöt*

att med de förbehåll som redovisats i diskussionen, anvisa 7,2 miljoner kronor ur budgeten för 2005 till förlängning av pågående strategiskt tvärvetenskapligt forskningssamarbete inom tillämpad matematik för att under år 2005 genomföra en utlysning av förlängningsanslag om sammanlagt 20 milj kr och uppdra åt den verkställande direktören att bereda inkomna förslag,

att reservera högst 3 milj kr ur 2005 års budget för anslag till NGSSC med ovan angivna förbehåll, samt

att anvisa ytterligare 2 milj kr för en programkommitté med uppgift att verka för nyttiggörandet av forskningsresultat.

§ 8 Strategiska forskningsbehov för processindustrin

Stiftelsen har i sin tidigare och nuvarande verksamhet givit stöd till ett antal program inriktade mot processindustrins behov. Avsikten har varit att även fortsättningsvis stödja sådan forskning. Första steget av utlysningen för strategiska forskningscentra (SFC) visar på att centra med inriktning mot processindustrins behov fått begränsat genomslag. Området synes inte heller särskilt ha uppmärksammats i 2005 års forskningsproposition. Statens energimyndighet har vidare visat intresse för att samverka med stiftelsen i frågor som rör energifrågor och processindustrin.

Formerna för stöd liksom en kommande utlysning utformning behöver utredas innan man går vidare varför en särskild arbetsgrupp bör tillsättas. Ett planerat IVA-projekt kan ge ytterligare underlag för beslutet.

Styrelsen diskuterade förslaget och noterade att andra finansierares insatser inom området också bör kartläggas i arbetet.

Styrelsen *beslöt*

att bemyndiga verkställande direktören att inrätta en arbetsgrupp för att belysa behov och inriktning av stiftelsens stöd till forskning av stor betydelse för svensk processindustri i enlighet med styrelsens diskussion och PM (bilaga 2).

§ 9 Stiftelsens kapitalförvaltning

Kapitalutskottets ordförande Olof Sjöström redovisade det aktuella läget vad gäller stiftelsens kapital och kapitalförvaltning. Förvaltningsresultatet under 2004 kan bedömas som gott och inledningen av 2005 har inneburit fortsatt tillväxt av kapitalet som vid månadsskiftet februari – mars uppgick till 9 045 milj kr. Kapitalutskottet har vidare beslutat att föreslå styrelsen göra en ändring i stiftelsens regelverk vad gäller tillåtna investeringar innebärande att den tidigare beslutade särregleringen av tobaksaktier upphävs till förmån för det generella regelverk som styrelsen senare fastställt.

Stiftelsens generella regler innebär således att företag som begår brott mot svensk lag eller överträder internationella konventioner (FN, WHO, ILO etc) utesluts ur stiftelsens innehav. Investeringar i tobaksaktier är härutöver ej tillåtna. För fondbesittare gäller en gräns på högst 5 % "otillåtna" aktier i fonden.

Styrelsen diskuterade regelverket men såg ingen anledning nu ändra tidigare fastställda principer utan förutsatte att utskottet återkommer med en samlad redovisning av policyn. Om överträdelser av regelverket observeras bör utskottet först söka åstadkomma en rättelse genom diskussion med berörd förvaltare/företag och om ingen sådan åstadkommes bör aktieposten/fonden säljas.

Styrelsen *beslöt*

att återremittera frågan om stiftelsens policy för etik och miljö i kapitalförvaltningen till utskottet för en samlad redovisning av regelverk och ev förslag till ändringar.

§ 10 Information och meddelanden m m

Inkomna ärenden

Förteckning över inkomna ärenden, 2005-03-22 hade bifogats kallelsen. Verkställande direktören anmälde sin avsikt att föreslå att stiftelsen stöder projektet "The Structure of Liquid Water" ansvarig prof Lars Pettersson, Stockholms universitet med ett delegationsbeslut om 1 milj kr. Projektet har vid internationell bedömning klassificerats som ett betydelsefullt internationellt forskningsgenombrott.

Stiftelsens kapital

Stiftelsens totala förmögenhet den 28 februari 2005	9 045 milj kr
Beviljade ej utbetalda anslag vid årsskiftet 04/05	2 078 milj kr

Nya åtaganden under 2005
Utbetalt under 2005 t o m 21 mars

264 milj kr
86 milj kr

2005 års forskningsproposition

Forskningspropositionen presenterades den 22 mars. Pressmeddelanden och visst material hade bifogats kallelsen.

Aktuell pressbevakning

Ett antal pressklipp som berör stiftelsens verksamhet hade bifogats kallelsen.

Interaktiva Institutets uppgående i planerat IKT - institut

Processen kring IKT-institutet har försenats bland annat p g a den försenade forskningspropositionen. Avskiljandet av Interactive Impact, dvs de delar av institutet som inte planeras tillhöra det nya institutet har beslutats av Interaktiva Institutets styrelse. Kenneth Olausson har efterträtt av Staffan Truvé som VD för institutet. Olausson arbetar under en övergångstid halvtid med uppbyggandet av den nya strukturen kring Impact och halvtid med institutet. Bolagsstämman i institutet har senarelagts till vecka 16 eller 17.

I-centra beredningsläge

KK-stiftelsen har meddelat att man tillsammans med VINNOVA och stiftelsen är beredd att stödja projektet i enlighet med den ursprungliga planeringen. Energimyndigheten har också uttryckt intresse av att bidra. Utannonsering av programmet kommer att ske inom kort. .

Biofotoniksamarbete med Kina

STINT samordnar ett arbete för att stärka forskningssamarbetet med Kina. SSF har deltagit i dessa diskussioner, vilka resulterat i beslut att anordna gemensamma forskningsseminarier inom olika områden där forskningssamarbete med Kina kan vara intressant.

Vid seminarierna skall svenska och kinesiska forskare delta och presentera förslag på viktiga forskningsområden, som kan vara basen för gemensamma forskningsprogram.

De områden som föreslagits är

- optoelektronik (*SSF*)
- nanoteknik, med speciell inriktning mot medicin (*VINNOVA*)
- biosignals (*Mistra*)
- telecommunication (*IVA*)
- Social sciences: Social costs of economic and technological development (including economic management, government efficiency, and welfare policies) (*Swedish School of Advanced Asia-Pacific Studies, SSAAPS*)

Målsättningen initialt var att seminarierna skulle anordnas under oktober 2005 i Peking. Av skilda skäl har de senarelagts till våren 2006.

Vid avdelningen för fotonik vid KTH pågår redan ett forskningssamarbete med ett kinesiskt universitet, Zhejiang University. En ansökan om att intensifiera detta samarbete med titeln, Joint Center in Biophotonics at Kista Photonics Research Center, Albanova, KI and Zhejiang University har inkommit till stiftelsen. Ansökan delades ut vid sammanträdet. Verkställande direktören anmälde sin avsikt att bereda ansökan med stöd av internationell expertis.

Styrelsen beslöt

att uppdra åt verkställande direktören att bereda ansökan, varvid befintlig finansiering och planerade kinesiska insatser tydligt bör framgå.

Skrivelser med anledning av beredningen av strategiska forskningscentra

Rektorerna vid Chalmers och KTH har med anledning av beredningen av strategiska forskningscentra inkommit med en skrivelse ställd till stiftelsens ordförande och verkställande direktör. Skrivelsen har på ordförandens uppdrag besvarats av beredningskommitténs ordförande Thomas Johannesson. Skrivelserna

hade bifogats kallelsen. Skrivelser har senare inkommit från professorerna Börje Johansson och John Ågren med synpunkter främst på behandlingen av området materialvetenskap i beredningen av centra.

Styrelsen *beslöt*

att uppdra åt verkställande direktören att besvara skrivelserna.

Styrelsen såg också anledning att fördjupa sin information om beredningsprocessen och dess praktiska tillämpning.

Styrelsen *beslöt*

att inbjuda ordföranden i beredningskommittén för strategiska forskningscentra och ordförandena i kommitténs tre paneler till en diskussion vid nästkommande sammanträde.

§ 11 Stiftelsens VD-befattning

Styrelsens ordförande redovisade arbetet i den rekryteringsgrupp som tillsattes vid föregående sammanträde. Ett förslag till profil på lämpliga kandidater hade utarbetats och en annons kommer att placeras på hemsidan kompletterad med en hänvisande annons i DN, SvD, DI och Ny Teknik m fl snarast möjligt. Ansökningstiden avses utgå den 23 maj. Gruppen har dock beslutat att underställa styrelsen frågan om förordnandeperiodens längd - tidsbegränsat eller tillsvidareförordnande.

Staffan Normark kommer att i enlighet med tidigare beslut inkomma med en ansökan om startbidrag för sin forskning.

Styrelsen noterade informationen från rekryteringsgruppen och *beslöt*

att hålla frågan om förordnandeperiodens längd öppen i avvaktan på diskussion med aktuella kandidater. Planeringen bör dock utgå från att den tillträdande verkställande direktören bör ha ansvaret för verksamheten under en period av tentativt 5 – 7 år, samt

att uppdra åt Lars Björck att biträda vid beredningen av Normarks ansökan.

Vid behandlingen av denna fråga deltog endast styrelsens ledamöter och sekreteraren.

Björn Brandt
sekreterare

Eva Olsson
vald justerare

Lena Hjelm-Wallén
ordförande